

Velkommen til foredragssæsonen 2024-25

Så er vi klar til en ny sæson og et nyt program for museums-foreningerne i Varde og Ølgod. Vi har igen i år lagt os i selen for at strikke et godt program sammen, som også i år spænder vidt. Der er foredrag om Stalins Gulag-lejre, københavnerplantager, Island, Matador, jernbanehistorie, en aftentur til Sønderside og meget mere.

NB! Ølgod:

Alle foredrag/arrangementer i Ølgod afholdes i sæsonen 2024/2025 på:

Aktivitetscentret, Gartnerpassagen 6, 6870 Ølgod Parkering: Torvet i Ølgod eller P-pladsen på Rosenvænget

Servicemeddelelse:

Der har i år været efterspørgsel på et foredrag med lektor ved Forsvarsakademiet **Peter Viggo Jakobsen**. Dette har vi forsøgt at efterkomme, men han er efterspurgt, og **Aktivitetshuset i Janderup** kom først. Jakobsen holder foredrag i Janderup den 11. september 2024 kl. 19.00. Vi har derfor lavet en samarbejdsaftale en aftale med dem om, at vi godt må reklamere for foredraget til vores medlemmer.

Billetter til arrangementet skal dog bestilles online på: Aktivitetshuset i Janderups hjemmeside: www.aktivitetshusetjanderup.dk/newlook/proc_formular.asp

Medlemsfordele ændringer:

Museets årsskrift udkommer ikke længere. Til gengæld barsler museet med nye projekter, som vil komme vores medlemmer til gode. Hold øje med det. Medlemsfordelene er i øvrigt gældende indtil generalforsamlingen i 2025.

AUGUST 2024

Aftentur til Fiskerlejet Sønderside.
Et tilbageblik og nye undersøgelser

Museumsinspektør Lene B. Frandsen
Mandag d. 26. august 2024 kl. 19.00. Mødested: Skallingvej ved skovhytten 400 m nord for Havnegrøften.

Fiskerlejet Sønderside er velkendt fra de skriftlige kilder og rummer en spændende fortælling om et sted, der summede af liv i fiskesæsonen igennem 14-1600-tallet, inden det forsvandt efter den store stormflod i 1634. I dag er området dækket af sand og plantage. Arkæologisk dukkede de første spor op i 1990’erne, hvor mindre udgravninger viste, at der her lå væsentlige og ret velbevarede spor. Nu truer havet flere steder med at bryde igennem Skallingen,

og lokaliteten vil måske ikke for altid ligge bevaret trygt og godt under sandet. Derfor har ArkVest for egne midler og takket være en bevilling fra Dronning Margrethe II’s Arkæologiske Fond iværksat en række geofysiske undersøgelser i et internationalt samarbejde, som påbegyndtes i sommeren 2023 og fortsætter indtil 2025.

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 23. august kl. 12.00

Foredraget arrangeres i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

SEPTEMBER

Danske jøders liv og død i Theresienstadt

Arkivar v/Rigsarkivet og forfatter Silvia Goldbaum Tarabini
Mandag d. 16. september 2024 kl. 19.30. Varde Gymnasium

I forbindelse med jødeaktionen i oktober 1943 blev 470 jøder deporteret til Ghetto Theresienstadt, hvor de kom til at opholde sig i halvandet år. Foredraget tager udgangspunkt i fangernes perspektiv, deres oplevelse af arrestation, deportation og det daglige liv under fangenskab, indtil de overlevende i april 1945 blev bragt til Sverige af De hvide Busser, tre uger før krigens afslutning. Silvia Goldbaum Tarabini’s forskning bygger på et stort materiale, der stammer fra en tredjedel af de overlevende. Det omfatter blandt andet dagbøger, vidnesbyrd, breve, senere beretninger og interviews. Silvia Goldbaum Tarabini er forfatter til bogen Danske jøders liv og død i Theresienstadt (Gyldendal, 2023).

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 13. September kl. 12.00

Foredraget arrangeres i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

Miraklet fra Stalins Gulag

Foredragsholder, tidl. lærer Alex Thomsen
Onsdag d. 25. september 2024 kl. 19.30. Aktivitetscentret, Gartnerpassagen 6, Ølgod

En sand fortælling om, hvordan Alexander fra Danmark og Olite fra Letland mødte hinanden i en russisk fangelejr efter 2. verdenskrig. De blev forelskede og Olite blev gravid. Som straf for deres kærlighed blev Alexander sendt til en anden fangelejr flere tusinde kilometer væk, og Olite fødte kort før juleaften 1950 deres lille søn – Alex. Børn var en forbandelse i Gulag-lejrene for efter russisk lov skulle børn skilles fra deres mødre, når de blev to år. Alex blev lykkeligvis adopteret af Olites søster i Riga. Alexander, Olite og Alex blev forenet i Danmark i 1956 med hjælp fra daværende statsminister H. C. Hansen. I foredraget fortæller Alex sin historie om at vokse op med forældre, der var alvorligt mærkede af deres lange russiske fangenskab – og ikke

mindst i skyggen af en far, der kæmpede en bitter kamp for at blive rensat for falske anklager.

Foredraget arrangeres i samarbejde med Grænseforeningen.

OKTOBER

Anbragt

Museumsinspektør Jeppe Wichmann Rasmussen
NB! Tirsdag d. 22. oktober 2024 kl. 19.30. Varde Gymnasium

I foredraget skal vi høre om børneforsorgen, som den har set ud og udviklet sig fra slutningen af 1800-tallet og frem til i dag. Foredraget har særligt fokus på, hvordan de anbragte børn selv har oplevet deres anbringelser og det system, der skulle hjælpe dem. Foredraget tager udgangspunkt i bogen ”Anbragt – stemmer fra børneforsorgen fra 1900 til i dag” og Danmarks Forsorgsmuseum i Svendborgs prisvindende udstilling ”ANBRAGT” om anbragte børn på tværs af tid.

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 18. okober kl. 12.00

Foredraget arrangeres i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet

Familien på Farten:
Tre generationer Island rundt

Anne Grethe Trangbæk og Helge Rude Kristensen
Onsdag d. 23. oktober 2024 kl. 19.30. Aktivitetscentret, Gartnerpassagen 6, Ølgod

I 35 år har Anne Grethe og Helge levet livet på landevejen i mere end 80 lande. Først var det en familie på farten og senere var det to pensionister på farten – og nu er tre generationer på farten. Foredraget er en visuel rejse gennem Islands brutale skønhed, brændende lavamarker og iskolde gletsjersøer. Men det er også historien om lykken ved at være forældre og bedsteforældre på fuldtid... og så besvarer foredraget også spørgsmålet: Hvordan kan svigermor og svigerdatter og far og søn holde hinanden ud i flere måneder under ekstreme forhold?

NOVEMBER

Sommerhuskultur ved Vejers Strand

Formand for grundejerforeningen Vejers Strand Allan Junge
Mandag d. 4. november 2024 kl. 19.30. Blaavandshuk Skole, Oksbøl

Hvad er sommerhuskultur, og er der mening i at bevare de

gamle sommerhuse? I foredraget vil Allan Junge føre os gennem udviklingen i sommerhusområdet ved Vejers Strand. Fra de første små sommerhuse, der blev transporteret helt fra København og den ombyggede rutebilstation fra Varde. I foredraget skal vi se og høre om flere charmerende eksempler på bevaringsværdige sommerhuse i Vejers. Foredraget ledsages af billedeksempler.

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 1. november kl. 12.00

Stærke kvinder og slatne mænd i TV-serien Matador

Museumsinspektør John V. Jensen
Onsdag d. 27. november 2024 kl. 19.30. Aktivitetscenteret, Gartnerpassagen 6, Ølgod

Matador er allemandseje. Langt de fleste danskere har et nært forhold til den nu mere end 40 år gamle TV-serie, og mange har set de 24 afsnit adskillige gange. Forfatteren Lise Nørgaard er undertiden blevet beskyldt for, at serien favoriserer kvinderne på bekostning af mændene. I foredraget ser vi nærmere på, om fortællingen om Matadors sejrige kvinder og de slatne mænd holder vand. Samtidig er der naturligvis også mulighed for et udblik til Matador og seriens fremstilling af danmarkshistorien, som ingen faghistoriker kan konkurrere med.

Foredraget arrangeres i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet

DECEMBER

Julebesøg på Warwik

Direktør for Warwik Bryghus Mikael Langager
Mandag d. 2. december 2024 kl. 19.30. Warwik Bryghus, Vestervold 18 C, Varde

Vi besøger Warwik Bryghus, hvor vi skal høre om øllets historie. Her vil Mikael Langager fortælle om etableringen af Warwik Bryghus og forankringen i det lokale. Denne forankring kommer til udtryk ved, at øllene er opkaldt efter vardensiske personligheder, som Røde Vagn, frk. Friis, Flindt og Skafte m.fl. Foredraget ledsages naturligvis af smagsprøver på de forskellige øltyper i sortimentet. Samtidig skal vi i anledning af julen naturligvis smage på Hjertensfryd, der er blevet kåret som Danmarks bedste julebryg.

Pris for medlemmer 75 kr. Pris for ikke medlemmer 150 kr.

Begrænset deltager antal.

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 29. november kl. 12.00

Kontingent

Enkeltpersonkr. 175,-

Parkr. 250,-

Firma/institutionkr. 500,-

Foredrag

Medlemmer gratis

Ikke-medlemmerkr. 50,-

Foredragene afholdes i

Aktivitetscentret i Ølgod

Kaffe serveres for 10 kr.

Kontakt

Vardemuseerne

på tlf.: 75 22 08 77 eller

e-mail: vam@vardemuseerne.dk

Undertegnede indmelder sig/os hermed i

Ølgod Museumsforening

☐ Enkeltperson

☐ Par

☐ Firma/institution

☐ Jeg vil gerne modtage nyhedsbrevet

Navn:

Adresse:

Mail-adresse:

Telefon:

Ølgod Museumsforening

Program 2024-2025

Centurion-kampvognene og frem til nutidens Leopard II kampvogne. Rundvisningen vil udover at fortælle om de fremtidige planer på museet også rumme en masse gode historier, og der vil være lejlighed til at stille spørgsmål til eksperterne.

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 25. april kl. 12.00

MAJ

Københavnerplantagerne i Vestjylland

Museumsinspektør Holger Grumme Nielsen
Mandag d. 19. maj 2025 kl. 19.30. Næsbjerg Skole

I slutningen af 1800-tallet var industrialiseringen med til at skabe et økonomisk stærkt borgerskab, der inden for en kort periode tjente store formuer. Dette medførte, at velhavende borgere fra især København i tiden frem mod år 1900 opkøbte hedearealer i Jylland med det formål at anlægge plantager. Overalt i disse plantager støder man på monumenter for grundlæggerne og midt i dem ligger ejerfamiliernes landsteder. De har form af små slotte eller plantørgårde og blev anlagt med assistance fra tidens førende arkitekter og landskabsarkitekter. Kom og hør historien om de vestjyske københavnerplantager.

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 15. maj kl. 12.00

Foredraget arrangeres i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

JUNI

Omvisning i ny udstilling om dagliglivet i Oksbøllejren

Museumsinspektør Pia Uth
Mandag d. 2. juni 2025 kl. 19.00. Museum FLUGT, Oksbøl

Den gamle sygeplejerskebarak ved FLUGT skal bygges om og kommer til at rumme to udstillinger. Den ene vil give et indblik i dagliglivet i flygtningelejren, hvor der genskabes beboelsesrum, og hvor fortællingerne handler om manglen på privatliv, om længsel og savn, om mad, om væggelus og håndværkssysler. Den anden bliver et faktarium med tal og statistikker med mulighed for at dykke ned i alt det materiale, vi har fra Oksbøllejren. I foredraget skal vi se udstillingerne og høre om tankerne bag.

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 28. maj kl. 12.00

Foredraget arrangeres i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

Fotos: Niels A. Hansen

JANUAR 2025

Grindstedværket

Tidl. gymnasielærer i Grindsted Finn Hauge Hansen

Mandag d. 20. januar 2025 kl. 19.30. Varde Gymnasium

Blandt fortidens generationsforeninger tæller Grindstedværkets som en af de store, som er vanskelig at bekæmpe. Både Grindsted by og Kærgaard Plantage er i centrum for undersøgelser om, hvad der bør gøres. Men der eksisterer også en anden fortælling, som det er værd at kende til, hvis man vil bedømme Grindstedværkets betydning på godt og ondt. Med udgangspunkt i 100-års jubilæet vil foredraget præsentere værkets historie og grundlægger samt beslutningen i 1950-erne om at køre spildevandet til Kærgaard.

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 17. januar kl. 12.00
Foredraget arrangeres i samarbejde med Varde og Ølgod Folkeuniversitet.

Den vestjyske længdebanes 150 års fødselsdag

Lektor Aage Kristian Olsen Alstrup

Onsdag d. 29. januar 2025 kl. 19.30. Aktivitetscentret, Gartnerpassagen 6, Ølgod

I 2025 er det 150 år siden, at jernbanen, den vestjyske længdebane, kom til Ølgod, og forandrede den vestjyske infrastruktur totalt. I 150 året for jernbanens etablering fortæller Aage Kristian Olsen Alstrup om baggrunden for jernbanen, dens anlæggelse og dens kolossale betydning for Ølgod og omegn.

FEBRUAR

Generalforsamling Varde

Mandag d. 24. februar kl. 19.30. Varde Museum, Lundvej 4

Efter generalforsamlingen vil museets medarbejdere fortælle om igangværende og kommende projekter på museerne.

Den skjulte alliance i Vestjylland under 2. verdenskrig

Journalist og forfatter Søren Peder Sørensen

Onsdag d. 26. februar 2025 kl. 19.30. Aktivitetscentret, Gartnerpassagen 6, Ølgod

Hen mod slutningen af Anden Verdenskrig strandede tusinder af tvangsudskrevne ungarske soldater og deres familier i Danmark, mange af dem i Vestjylland, hvor de skulle gøre tjeneste som Hitlers

hjelpetropper under den tyske besættelse. De var nødstedte, fortvivlede og bange. Et lyspunkt midt i krigens mørke var de kontakter og venskaber, der opstod mellem danskerne og ungarene i de enkelte sogne. Der er flere beretninger om, hvordan en ungarsk enhed, der ankom til Ølgod i marts 1945, kom i kontakt med lokalbefolkningen og samarbejdede med modstandsbevægelsen. Det førte blandt andet til en jernbanesprængning. Foredragsholderen vil også fortælle om baggrunden for, at der ved Lønborg Kirke næsten 80 år efter blev rejst en mindesten, hvor ungarene siger tak til sognet for, at ”det modtog og så mennesket bag fjendens uniform.”

Foredraget er en stærk påmindelse om, at i krig er alt ikke sort eller hvidt. En fjende kan blive din ven og allierede.

MARTS

Museumsreform - hvorfor besværet?

Museumsdirektør og formand for ODM Claus K. Jensen

Mandag d. 17. marts 2025 kl. 19.30. Museum Flugt, Oksbøl

Claus Kjeld Jensen vil fortælle om arbejdet med den ny museumsreform, som han har været tæt på i sin rolle som formand for Danske Museer. I foredraget vil han blandt andet fortælle om baggrunden (hvorfor en reform var hårdt tiltrængt) og om resultatet (både styrker og mangler). Og han vil give sit bud på, hvad reformen kommer til at betyde for museerne i fremtiden. Herunder naturligvis også hvad den vil betyde for Vardemuseerne.

Tilmelding på tlf.: 75220877 senest fredag d. 14. marts kl. 12.00

Generalforsamling Ølgod

Onsdag d. 26. marts 2025 kl. 19.30. Aktivitetscentret, Gartnerpassagen 6, Ølgod

Inden årets generalforsamling afholdes vil museumsinspektør ved Vardemuseerne Holger Grumme Nielsen fortælle om den aktuelle status på planerne for en ny museumsudstilling i Ølgods nye Kulturhus.

APRIL

Rundtur på Panzer og Artillerimuseet

Bo Hagsten og Per Mørkeberg

Mandag d. 28. april 2025 kl. 19.30. Panzer og Artillerimuseet i Oksbøl

Rundvisning på Panzer og Artillerimuseet i Oksbøl, hvor Bo Hagsten og Per Mørkeberg vil vise rundt i udstillingerne på museet. Per vil fortælle om artilleriets historie og udvikling, men også aktuelle rolle i nutidens sikkerhedspolitiske situation. Mens Bo vil tage sig af de danske pansertroppers historie fra

Medlemsfordele

- Gratis adgang til alle udstillingssteder under Vardemuseerne, dog ikke Tirpitz og FLUGT
- Rabat på entré til Tirpitz og FLUGT Dagslilet 95,- Årskort 190,-
- 10% rabat i museumsbutikkerne
- Arrangementer og foredrag (Ovennævnte gælder indtil 24/2 2025, hvorefter der kommer en ny aftale)
- Støt museets arbejde

HUSKI

Det er vigtigt at forevise medlemskort for at opnå disse fordele

Ølgod Museumsforening
v/Frede Nørtoft
Skovkanten 2
6870 Ølgod